

Daniel Kitabı - Yüz Seksen Sekiz Numara

Raphia'dan Panium'a: Antik savaşların kehanet açısından önemini ortaya koymak

Jeff Pippenger
2024-04-18

Raphia Muharebesi ve Panium Muharebesi, farklı dönem ve bağlamlarda meydana gelen, ancak her ikisi de antik Yahudiye ve çevre bölgelerin tarihinde önem taşıyan iki ayrı tarihi olaydır. Raphia Muharebesi MÖ 217'de gerçekleşti. Panium Muharebesi ise MÖ 200 yılında Seleukos Krallığı (kuzeyin kralı) ile Ptolemaios Krallığı (güneyin kralı) arasında meydana geldi. Bu iki muharebeden Daniel kitabının 11. bölümünün 11–15. ayetlerinde söz edilir. Bu iki savaş, MÖ 167'deki Makabe İsyanı'ndan önce gerçekleşti.

Panium Muharebesi adını, çatışmanın meydana geldiği yakındaki coğrafi özellik olan Panium Dağı'ndan aldı. Panium adı, orada kendisine bir tapınak adanmış olan Yunan tanrısı Pan'dan türetilmiştir. Burası, Pan'a tapınmayla olan bağlantısı nedeniyle Panium olarak biliniyordu. Tapınak kompleksi, tanrı Pan'a adanmış bir dini bağlılık ve ibadet yeri olarak rolünü vurgulayan Pan'ın Kutsal Alanı olarak sıkça anılırdı. "Nymphaeum" terimi, Antik Yunan ve Roma dininde su perilerine adanmış bir anıt ya da tapınağı ifade eder. Panium'daki tapınak kompleksi, perilerin yaşadığına inanılan bir mağara ve doğal bir kaynak içeriyordu; bu yüzden bazen Panium'un Nymphaeum'u olarak anılırdı.

Şehir, Büyük Herod'un oğlu Herod Philip tarafından yeniden inşa edilip genişletildikten sonra, Roma İmparatoru Caesar Augustus'un ve bizzat Herod Philip'in onuruna Caesarea Philippi olarak bilinir oldu. Tapınak kompleksi bu şehirde önemli bir dini merkezdi.

İmparator Augustus'un hükümdarlığı sırasında, tapınak Augustus'u onurlandırmak için yeniden adandı veya yeniden adlandırıldı; bu, imparatorluk kültürünü ve Roma dini uygulamalarının yerel dini yaşama dahil edilmesini yansıtıyordu. Pan tapınağının bulunduğu antik Caesarea Philippi kenti yakınındaki bölge bazen "Cehennem Kapıları" veya "Hades'in Kapıları" olarak anılırdı.

Daniel kitabının on birinci bölümünün on altı ile on dokuzuncu ayetlerinde, Kutsal Kitap peygamberliğinde dördüncü krallık ve bölümde "kuzeyin kralı" olarak kurulabilmesi için putperest Roma'nın ele geçirmesi gereken üç coğrafi bölge temsil edilir. On altıncı ayette, Romalı general Pompeius'un MÖ 65'te Suriye'yi, ardından MÖ 63'te Kudüs'ü fethettiği belirtilir. On yedinci ile on dokuzuncu ayetler, üç engelden üçüncüsü olan Mısır'ın Jül Sezar tarafından fethedilmesini bildirir. MÖ 31'deki Aktium Savaşı, Daniel kitabının on birinci bölümünün yirmi dördüncü ayetinin gerçekleşmesi uyarınca, putperest Roma'nın mutlak egemenlikle hüküm süreceği üç yüz altmış yıllık dönemin başlangıcını işaret eder.

Yirminci ayette Augustus Sezar'ın hükümranlığı belirtilir ve o dönemde İsa doğmuştur. Ardından yirmi birinci ve yirmi ikinci ayetlerde zalim Tiberius Sezar'ın hükümranlığı belirtilir; böylece Mesih'in çarmıha gerilişi işaretlenmiş olur. Yirmi üçüncü ayette, Makabi Yahudilerinin putperest

Roma ile girdikleri ittifak belirtilir ve böylece on birinci ayette başlayan tarih akışı kesintiye uğrar; tarihsel anlatı MÖ 161'den 158'e kadar olan döneme geri döner.

Yirmi üçüncü ayet Makabilerin soyunu temsil eder ve her ne kadar onların kehanet çizgisinin tüm ayrıntılarını vermese de, bunu tarih kayıtları sağlar. MÖ 217'de Rafia Savaşı gerçekleşti ve sonrasında tahta geçen bir çocuk kral Mısır'ı savunmasız bıraktı. MÖ 200 yılında Seleukos ve Yunan kralları çocuk kral ile başa çıkmak için planlar yaparken, Roma tarihe müdahil oldu ve Mısırlı çocuk kralın savunucusu hâline geldi. Aynı yıl Panium Savaşı gerçekleşti. Ardından MÖ 167'de Makabilerin gerilla savaşı başladı.

Makabi ayaklanması MÖ 167'de Modein'de başladı ve Makabiler yalnızca Seleukos İmparatorluğu'yla çatışmakla kalmayıp, Seleukoslarla ittifak halinde olduklarına kanaat getirdikleri Yahudilerle de çatıştılar. İsyan dinî saiklerle güdülenmişti ve hem iç hem de dış düşmana karşı yürütüldü. MÖ 164'te Makabiler Tapınağı yeniden kutsadılar ve bu olay Yahudilerin Hanuka Bayramı ile anılır. O yıl kötü şöhretli Antiochus Epiphanes öldü. Ardından MÖ 161'den 158'e kadar yirmi üçüncü ayetteki "ittifak" Roma ile akdedildi.

Makabiler, onların ayaklanması ve Roma ile yaptıkları ittifaka dair tek doğrudan gönderme yirmi üçüncü ayette bulunur; ancak Haşmonay Hanedanı olarak adlandırılan hanedanın tarihi M.Ö. 167'de Modein'de başladı ve İsa'nın çarmıha gerildiği döneme kadar sürdü. Haşmonay Hanedanı'nın son temsilcileri, İsa'nın zamanındaki Ferisilerdi. Bu nedenle, Makabiler tarafından temsil edilen, dinden dönmüş Yahudiliğin tarihine dair peygamberî bir çizgi vardır; bu çizgi M.Ö. 167'de Modein'deki ayaklanmayla başlar ve İsa'nın çarmıha gerilmesini anlatan yirmi birinci ve yirmi ikinci ayetlerde sona erer.

On altıncı ayette, Roma'nın ilk kez Pompey aracılığıyla Kudüs'ü fethetmesiyle, onların tarihi bir dönüm noktasına ulaştı. O dönemde Kudüs'e bu yıkımı getirmesindeki başlıca motivasyonu, Haşmonay Hanedanı'nın iki hizbi arasındaki bir anlaşmazlıktı. O andan itibaren (MÖ 63) Yahudiye Roma yönetimi altına girdi. Makabilerin Haşmonay Hanedanı, peygamberlik açısından başlangıcını MÖ 167'deki Modein Savaşı'nda alır; ardından MÖ 63'te Roma'ya tabi kılınır. Bu tarihin başlangıcından kısa süre sonra Makabiler, MÖ 161'den MÖ 158'e kadar Roma ile bir ittifak başlatıp bu ittifaka girdiler. MÖ 63'ten, çarmıha ve 70 yılındaki Kudüs'ün nihai yıkımına kadar Roma'ya tabi kaldılar.

Makabilerin peygamberlik çizgisi, sapkın Yahudiliğin çizgisidir ve bu nedenle sapkın Protestanlığın çizgisini temsil eder. Panium Savaşı'ndan on altıncı ayetteki Pazar yasasına kadar, MÖ 200, MÖ 167, MÖ 164 ve MÖ 161'den 158'e kadar süren ittifakın peygamberlik olayları, sapkın Protestanlığın tarihinde tekrar edilecektir. Bu kilometre taşları, Pazar yasasından önce gelen, yediden olan sekizinci başkanın tarihinde gerçekleşecektir. MÖ 167'yi temsil eden sapkın Protestan boynuzunun iç çizgisine karşılık, MÖ 200, Cumhuriyetçi boynuzun dış çizgisini temsil eder.

Bu yol işaretleri esas itibarıyla Haşmonay Hanedanı'nın tarihsel çizgisi içinde gizlidir, ancak yine de Daniel 11'in kırkıncı ayetinin gizli tarihinin bir parçasını oluştururlar. Bu çizgi, "Daniel'in peygamberliğinin son günlerle ilgili o bölümü"nin bir parçasıdır.

Yahudiliğin Hanuka'yı Makabilerin isyanının anısına kutlaması, Makabileri doğruluk timsali olarak tanımlamaz. İsyân nedeniyle, Şekina, yetmiş yıllık sürgünden sonra yeniden inşa edilen tapınağa asla geri dönmedi. Son peygamberlik mesajı, Makabilerden yaklaşık iki yüzyıl önce Malaki aracılığıyla geldi. Makabilerin tarihi, siyasi liderlerinin başkâhin olarak da görev yapmasına izin verdiklerini belirtir; bu, Mısırlı Ptolemaios'un teşebbüs ettiği ve Kral Uzziah'ın da teşebbüs ettiği aynı günahı. Gelenek, Tanrı'nın Ptolemaios'u kutsala saygısız bu eylemden alıkoymak için müdahale ettiğini belirtir; Tanrı'nın sözü ise Kral Uzziah kâhin ve kralın işini yapmaya kalkıştığında Tanrı'nın doğrudan müdahale ettiğini bildirir. Hanedanlarının son meyvesi Ferisilerdi. Modern Yahudiliğin mensuplarının duyduğu tarihsel saygıya rağmen, Makabilerin doğruluğun bir simgesi olduğu sonucuna varmak için bir neden yoktur.

Protestan Reformu Luther döneminde başladı ve aşamalı bir gelişmeydi. Yeni bir gelenek değildi; zira İsa ve öğrencileri Protestandı. Luther ve diğer reformcuların uyandırıldığı tarihin karanlığına karşı bir uyanıştı. O ilerleyici Reformasyonun doruk noktası Millerci hareketti. Tanrı, ilk reformcuları yalnızca Babil'in günahlarına karşı uyandırmakla yetinmedi; onları yasasının ve göksel tapınaktaki işinin tam anlaşılmasına ulaştırmayı amaçladı. 19 Nisan 1844'te Protestanlar Reformasyon'un artan ışığını reddettiler ve mürted Protestanlık oldular.

Sadık Milleritlere o zaman "hırka verildi" ve olgun Protestan Hristiyanlar olmak için işi tamamlamak üzere En Kutsal Yer'e yönlendirildiler. 1863'te, hırka kendilerine verilmiş olanlar, itaatsizlik yüzünden Protestanlığın hırkasını bir kenara koydular ve Laodikya'nın hırkasını aldılar. 11 Eylül 2001'den yirmi iki yıl sonra, 2023'te başlayan yüz kırk dört binin mühürlenmesinin son döneminde, Yahuda oymağından Aslan, Daniel kitabının on birinci bölümünün kırkıncı ayetinin gizli tarihini tamamlayan gerçeklerin mührünü açıyor; bu da 1989'da Sovyetler Birliği'nin çöküşünden yakında gelecek Pazar günü yasasına kadar uzanan tarihtir. Bunu yaparken, O, dinden dönmüş Protestanlığın bir simgesi olarak dinden dönmüş Yahudiliğin tarihinin mührünü açmıştır.

Tanrı'nın dinden sapmış halkının iki hattı—bunlar ister harfî Yahuda'ya, ister ruhsal Yahuda'ya (her ikisi de görkemli diyar) ait olsun—Kudüs'ün fethedilmesiyle son bulur; birincisi MÖ 63'te, ikincisi ise yakında gelecek Pazar yasasında. Her iki hat da yanlış yönlendirilmiş dinî kanaatlerden kaynaklanan bir savaşı temsil eder. Her iki hat da Yunanistan'ın dinî felsefelerine karşı yürütülen bir savaşı temsil eder ve her ikisi de dinden sapanların Roma'ya tabi olmasıyla sonuçlanır. Kırkıncı ayetteki üç savaşı, 1989'da Sovyetler Birliği'nin çöküşünü, Ukrayna Savaşı'nı ve Pazar yasasında Panium'u temsil eder şekilde tanımlıyorum; bunu, bu üç savaş ile üç dünya savaşı arasındaki ayrımı belirtmek amacıyla yapıyorum.

Tanrı'nın sözü yaklaşan tehlike konusunda uyarıda bulunmuştur; bu uyarı dikkate alınmazsa, Protestan dünyası Roma'nın gerçek amaçlarının ne olduğunu ancak tuzaktan kurtulmak için çok geç olduğunda öğrenecektir. O sessizce güçleniyor. Öğretileri yasama meclislerinde, kiliselerde ve insanların yüreklerinde etkisini gösteriyor. Gizli kuytularında eski zulümlerinin tekrarlanacağı yüksek ve heybetli yapıları ardı ardına diyor. Sinsi ve fark edilmeden, vurma zamanı geldiğinde kendi amaçlarını ilerletmek için kuvvetlerini güçlendiriyor. İsteddiği tek şey avantajlı bir mevzi ve bu da ona şimdiden veriliyor. Yakında Roma'nın niyetinin ne olduğunu görecek ve hissedeceğiz. Tanrı'nın sözüne inanıp ona itaat eden herkes bunun sonucunda

ayıplanmaya ve zulme uğrayacaktır. Büyük Mücadele, 581.

1989'da Sovyetler Birliği'nin çöküşünü belirleyen onuncu ayetten, on beşinci ayetteki Panium Savaşı'na kadar, papalık, "darbesini vurma zamanı geldiğinde kendi amaçlarını ilerletmek için güçlerini pekiştirmektedir." Bu ayetler, papalık tarafından hazırlanmış olan ve ondan "kurtulmanın" imkânsız olacağı "tuzak" niteliğindeki, peygamberlik sözlerinde tanımlanan koşulları tanımlar. Panium Savaşıyla temsil edilen nihai çarpışmada, canavarın sureti Amerika Birleşik Devletleri'nde oluşturulacaktır. Bu suretin oluşumu, son günlerin Tanrı halkı için son sınavdır.

"Rab bana açıkça gösterdi ki canavarın sureti, sınanma dönemi kapanmadan oluşturulacaktır; çünkü bu, Tanrı'nın halkı için, onların ebedi yazgısının belirleneceği büyük sınav olacaktır. ... Vahiy 13'te bu konu açıkça ortaya konmuştur; [Vahiy 13:11-17, alıntılıdır]."

"Bu, Tanrı'nın halkının mühürlenmeden önce geçmesi gereken sınavdır. O'nun yasasını tutarak ve sahte bir Şabat'ı kabul etmeyi reddederek Tanrı'ya bağlılıklarını kanıtlamış olanların tümü, Rab Tanrı Yehova'nın sancağı altında yer alacak ve yaşayan Tanrı'nın mühürünü alacaktır. Gökten kaynaklanan hakikati terk edip Pazar Şabatı'nı kabul edenler ise canavarın işaretini alacaktır." Manuscript Releases, cilt 15, 15.

Canavarın suretinin oluşumu, Roma ile ittifakın kurulduğu dönemle temsil edilir. Amerika Birleşik Devletleri'nin Protestan boynuzu 1844'te Roma'nın kızları hâline geldi ve annelerini yeniden taklit etmeye karar verdiklerinde, tarihlerinin başlangıcı tarihlerinin sonunda tekrar eder.

İki boynuzlu canavarın bir ejderhanın ağızına sahip olduğunu, gücünün başında bulunduğunu ve buyruğun onun ağızından çıkacağını gördüm. Sonra Fahişelerin Anası'nı gördüm; annenin kızların kendisi olmadığını, onlardan ayrı ve farklı olduğunu. Gününü yaşadı ve o dönem geçti; kızları, yani Protestan mezhepler, sahneye çıkıp annenin kutsallara zulmettiği zamankiyle aynı zihniyeti eyleme dökmek üzere sıradakilerdi. Annenin gücünün azalmakta olduğunu, kızların ise büyüdüğünü gördüm; ve yakında, bir zamanlar annenin kullanmış olduğu gücü onlar kullanacaklar.

Yahuda gibi, sözde kilisenin ve sözde Adventistlerin, Katoliklerin nüfuzunu elde edip gerçeğe karşı gelebilmek için bizi Katolıklere ele vereceklerini gördüm. O vakit kutsallar, Katoliklerin pek az tanıdığı, adı sanı bilinmeyen bir topluluk olacak; fakat imanımızı ve adetlerimizi bilen kiliseler ve sözde Adventistler (çünkü Sebt yüzünden bizden nefret ediyorlardı; onu çürütemedikleri için) kutsallara ihanet edecek ve onları, halkın müesseselerini hiçe sayanlar olarak Katolıklere ihbar edecekler; yani Sebt gününü tuttıklarını ve Pazarı hiçe saydıklarını.

Sonra Katolikler, Protestanlara öne çıkılmalarını ve yedinci gün yerine haftanın ilk gününü tutmayanların hepsinin öldürüleceğine dair bir ferman yayımlamalarını emrecekler. Ve sayıları çok olan Katolikler Protestanların yanında duracak. Katolikler güçlerini canavarın suretine verecek. Ve Protestanlar, azizleri yok etmek için, annelerinin kendilerinden önce yaptığı gibi çalışacak. Ama onların fermanı sonuç doğurmadan önce, azizler Tanrı'nın Sesi tarafından kurtarılacak. Spalding ve Magan, 1, 2.

Pasajda, “yalnızca isimde” anlamına gelen “nominal” diye anılan ve Tanrı’nın sadıklarını Katoliklere ele veren iki grup vardır. Ellen White’in nominal kiliseler ve nominal Adventistler konusundaki anlayışı, onların son günlerde gerçekte neyi temsil ettiklerinden farklıdır; çünkü onun “nominal Adventist” anlayışı, Mesih’in dönüşüne inandığını beyan eden bir Hristiyanı temsil ederdi. Ama peygamberler, yaşadıkları günlerden çok son günler için konuşurlar ve son günlerde bir “nominal Adventist”, Laodikya Yedinci Gün Adventist Kilisesi’ni temsil eder; nominal kiliseler ise 1844’te Roma’nın kızları hâline gelenlerin torunlarıdır.

Yedinci Gün Adventistleri, Tanrı’nın gerçek temsilcileri olan "adı sanı bilinmeyen insanlar"dan nefret edecek; çünkü onların çürütemediği "Şabat gerçeği", toprağın dinlenme Şabatını temsil eder. Yedinci Gün Adventistleri Kilisesi, ibadet günü olarak yedinci günü savunduğunu ileri sürer; ama son günlerde onların çürütemediği Şabat, Levililer 26’da geçen "yedi kez"dir; bu da 1863’te reddettikleri ilk temel gerçektir.

Şu anda ele aldığımız pasaj, yakında gelecek Pazar yasasıyla başlayan tarihsel dönemle ilişkili peygamberlik dinamiklerini tanımlamaktadır; ancak Pazar yasasını izleyen nihai sınama dönemi önce Amerika Birleşik Devletleri içinde tamamlanacaktır. Pazar yasası sırasında Amerika Birleşik Devletleri tüm dünyayı canavarın suretini dikmeye zorlayacaktır; fakat bunu gerçekleştirmeden önce, Amerika Birleşik Devletleri’nde canavarın suretini dikmiş olacaktır.

“Dinsel özgürlüğün ülkesi olan Amerika, vicdanı zorlayıp insanları sahte Şabat’a saygı göstermeye mecbur etmek üzere Papalıkla birleştiğinde, yeryüzündeki her ülkenin halkı onun örneğini izlemeye yöneltilecektir.” Testimonies, cilt 6, 18.

“Yabancı uluslar Amerika Birleşik Devletleri’nin örneğini izleyeceklerdir. Her ne kadar öncülük etse de, aynı kriz dünyanın her tarafındaki halkımızın üzerine gelecektir.” Testimonies, cilt 6, 395.

Tanrı halkı için büyük sınav, Pazar yasasından önce gerçekleşir; çünkü Pazar yasasıyla birlikte Yedinci Gün Adventistleri için lütuf zamanı kapanır. Bu sınav, canavarın heykelinin oluşumu olarak temsil edilir; canavarın heykeli ise, ilişkide denetimin Kilise’de olduğu Kilise-devlet birleşimidir. Nasıl ki Protestanlar 1844’te Roma’nın kızı hâline geldiyse — ve bir kız annesinin suretidir — sapkın Protestanlar da son günlerde buna paralel bir işi gerçekleştireceklerdir; çünkü İsa her zaman bir şeyin sonunu onun başlangıcıyla açıklar.

Daniel kitabının on birinci bölümünün yirmi üçüncü ayetindeki “ittifak” ile betimlenen tarih, görkemli diyarın kendini Tanrı’ya ait olarak tanıtan ama dinden dönmüş halkının Roma ile birlik kurmak üzere el uzatmasını temsil ediyordu. MÖ 161’den MÖ 158’e kadar olan dönem, Pazar yasasında doruğa ulaşacak olan canavarın suretinin oluşumunu temsil eder.

Bu incelemeye bir sonraki makalede devam edeceğiz.

“Fakat ‘canavarın sureti’ nedir? ve nasıl oluşturulacaktır? Suret, iki boynuzlu canavar tarafından yapılır ve canavarın suretidir. Buna ayrıca canavarın sureti de denir. O hâlde suretin neye benzediğini ve nasıl oluşturulacağını öğrenmek için, canavarın kendisinin—papalığın—özelliklerini incelemeliyiz.

“İlk kilise, müjdenin sadeliğinden uzaklaşıp putperest ayin ve gelenekleri benimsediğinde yozlaştı; Tanrı'nın Ruhunu ve kudretini yitirdi; ve halkın vicdanlarını denetim altında tutabilmek için dünyevî iktidarın desteğini aradı. Bunun sonucu, devlet gücünü denetimi altına alan ve onu kendi amaçlarını gerçekleştirmek, özellikle de ‘sapkınlığı’ cezalandırmak için kullanan papalık oldu. Birleşik Devletler’in canavarın bir suretini oluşturabilmesi için, dinî güç sivil yönetimi öylesine denetimi altına almalıdır ki, devletin yetkisi de kilise tarafından kendi amaçlarını gerçekleştirmek üzere kullanılabilir.” The Great Controversy, 443.